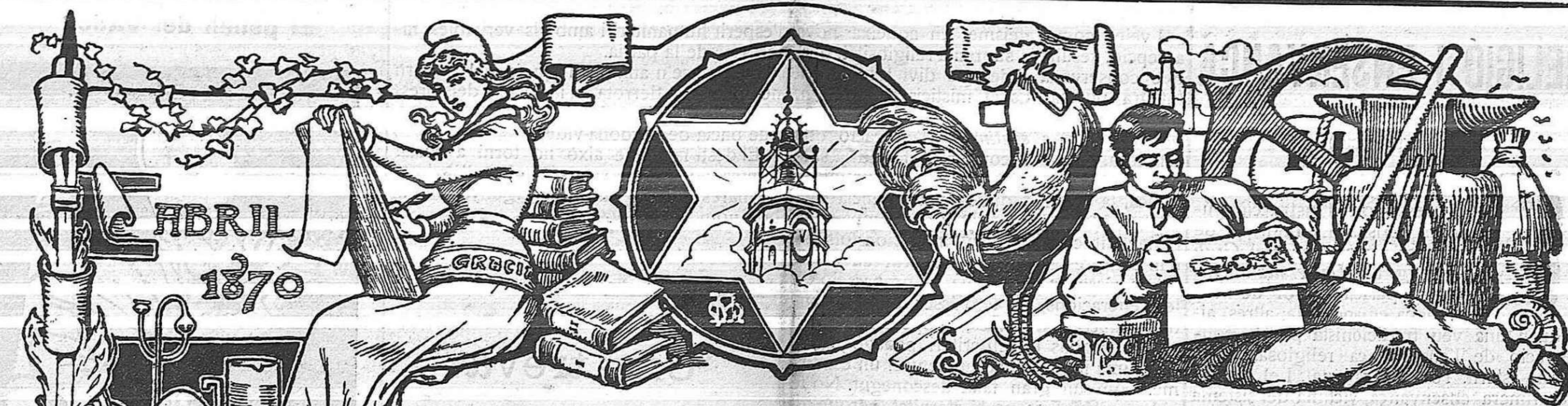

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

NIT DE NADAL

Les tendres cançons d'enguany

RELIGIÓ I ENSENYANÇA

(AL MARGE DEL DEBAT SOBRE EL PRESSUPOST D'INSTRUCCIÓ)

Les dies se segueixen... Discussió del pressupost d'Instrucció Pública... Crisi... El ministre de Finances s'encarrega del *Gran Mestratge de l'Universitat*... Uns diputats parlen a favor de l'ensenyança emancipada; altres aixequen una vèu tradicionalista per la conservació de l'ensenyança religiosa... Discussió estèril. Tot seguirà igual. I el mestre de primera ensenyança, víctima del sistema absurdíssim, continuarà obligat, si no és catòlic, a ensenyar maquinalment una fe que no és la seva...

Un dia, en aqueix mateix semanari, parlava jo de la magna qüestió de la pedagogia religiosa, amb motiu de les inductes i rastres persecucions contra l'escola laica, arribades a inconcebibles extrems de tirania. —I me sia permès, tot passant, protestar contra la clausura violenta d'una benemèrita escola laica d'Alayor, a l'illa de Menorca, per un acte de caciquisme incalificable.

En l'article a que'm referia, feia jo una distinció entre l'escola sense Déu i l'escola sense divinitat. —Aquests dies, comentant amb un silenciós sonriure l'obstrucció de les dretes contra tota modernització de l'Escola a Espanya, pensava: Si aqueixa gent sabés que som nosaltres, precisament, els veritables defensors de l'Escola religiosa!

Un professor amic, me deia l'altre dia: —M'agradaria sentir-vos una conferència sobre aquest tema: *Moment religiós de l'educació*.

I bé, sí. Vetaquí un dels punts en que cal reivindicar en favor nostre un principi que usurpen els adversaris. Hi ha aquí una tal confusió, una tal amfibologia, que els conceptes resulten absolutament invertits. Nosaltres som els defensors de l'Escola espiritual, ideal, contra l'Escola catòlica, a la qual acusem de materialitzada, formulista, *psitacista*!

El perill de tota religió concretada en dogma, en *catecisme*, en *còdic*, està en que desvirtua precisament la naturalesa mateixa de *lo diví*. L'expressió *religió positivista* és una absurditat, una paradoxa. Religió és més aviat sentiment que pensament; és més emoció que creència; és més amor que fe. Equival a *sensació de presència de lo infinit*. Nosaltres estem dins ella, i no ella dins nosaltres. Reduir-la a unes frases de catecisme és fer-la objecte de la major de les profanacions. La religió, en la educació pública, té d'ésser una comunicació del sentit d'infinitat o divinitat a l'ànima dels nois, per a engrandir-la i elevar-la, fent-la capaç de rebre i crear la bellesa. Ara bé: no hi ha res més contrari a l'idea abstracta de *divinitat*, que la seva plasmació concreta en l'idea de *Déu*.

Es sabut que un dels manaments de Moisés (escamotejat pel catolicisme), diu: «No te faràs imatge ni cap semblança de cosa que's trobi adalt al cel, ni abaix a la terra, ni a les aigües sota la terra. No t'incliniràs davant d'ella, ni l'honoraràs... (Exo- de XX, 4-5). Bé, doncs: aquesta prohibició, connatural a tota idea religiosa, ja que veda la confusió entre lo *inmaterial* i lo *sensual*, deuria estendre's més enllà de l'imatge entesa com a sinònim de *materia*; perquè també atenta contra l'idea religiosa la *forma* concreta o imatge interior, pensada, *imaginada*, que's denomina Déu. Imaginar també és construir-se imatges. I adorar-les és també idolatria.

Els catòlics adoren idolàtricament les imatges. Els cismàtics orientals no admeten més que imatges pintades (*iconos*). Els protestants, jueus i mahometans no accepten cap imatge exterior. —Però l'idea de Déu és, com deia, una imatge interior, és una limitació *plàstica* de l'idea d'infinit; per tant és atentoria a la suprema idea espiritual de divinitat. En conseqüència, *Déu* i *divinitat* són termes contradictoris, adversos, incompatibles, qui s'exclueixen mutualment. El mal de les nostres escoles, per lo mateix, podria definir-se així: la forma plàstica de *Déu* ha matat l'idea pura e ilimitada de *divinitat*. Apelem, doncs, a la divinitat contra Déu; al sentit *religiós* contra el sentit *cultural*.

I veieu com l'ateisme, en aqueixa nova acceptió, resulta la suprema religiositat, perquè conserva a l'idea de diví tota la seva íntegra puresa. Es el misticisme modern, oposat al dogmatisme grosser qui redueix a *principis* i no a *sentiments* l'educació dita religiosa. L'escola confessional voldria substituir amb Déu, qui és una abreviatura algebràica, la divinitat, qui és una essència evident; voldria parlar de Déu en comptes de parlar directament amb l'infinit, on tots estem compresos. Voldria convertir en *servitut de còssos* la pedagogia, la preparació de les generacions, qui té d'ésser, ben al contrari, *llibertat d'ànimes*, epopeia d'esperits.

Déu, segons el vell criteri pedagògic, és una suma immobilitat, un centre, un estatisme. Com un gran fakir desconegut. No té vida, no té infinit, no té eternitat, perquè no té sentit de temps. En canvi, la divinitat és precisament el sentit d'esdevenir, de més enllà, de millor, d'ideal, de dinàmica, tan fonda per a la set de millorament social dels futurs ciutadans qui s'eduquen en les escoles. Déu és únicament *doctrina*, i per tant cosa morta, definitiva, adquirida. La divinitat és *tendencia*, cosa viva, fluid espiritual, *suscitació* i no *plasma*. I sempre la tendencia serà superior a la doctrina, com a element de formació de deixebles; perquè lo progressiu, lo perfectible és superior a lo ja lograt i vençut.

* *

Perdoneu, lectors, si el meu article resulta avui un poc massa metafísic. Me perméto creure que, amb qualche esforç, fots vosaltres comprendreu lo que hauria volgut més clarament comunicar-vos.

GABRIEL AIOMAR

A casa, a casa!

GRACIES als déus, que en el Congrés hem vist un espectacle encoratjador. Totes les minories han convingut, al discutir-se el pressupost de gastos en el Marroc, que tenim que deixar córrer l'acció militar en Africa.

Sí, senyors, sí; deixar-la córrer, repatriar lentament l'exèrcit, ja que allí consum les seves energies per a desenrotllar una obra inútil i cara.

Això no vol dir que deixéssim desguarnit en absolut de soldats aquelles terres. Ningú que tingui seny pot imaginar-se tal cosa. Es tracta sols de variar els nostres procediments colonitzadors, substituint la força per la suavitat, la preponderancia civil per la preponderancia guerrera.

Ja pel maig darrer, quan se plantejà aquell memorable debat en el Congrés, restà ben definida l'aspiració de tot el país sobre aqueix assumpte. Els capitostes de tots els partits, des d'en Maura fins en Pau Iglesias, varen significar-se eloqüentment en favor de tan patriòtica solució.

Mes, el govern actual, al preparar els pressupostos de gastos en Africa per a l'any que vé, no s'ha preocupat ni poc ni molt de recollir l'anhel de l'opinió espanyola. Per a que's vegi de quina manera això és cert, no més cal tenir present que'ls gastos del tal pressupost es fisen en 124 milions i, d'aquests, 110 són per a atencions militars. L'acció civil, la que creiem nosaltres que és la que veritablement tindria que fomentar-se allí per al prestigi d'Espanya, gairebé no existeix. Per vuitanta mil soldats que tenim en aquelles regions, hi ha sols 365 funcionaris civils, contant-hi jutges, oficials d'hisenda, escriptors, porters, etc.

Veritablement, aquesta estadística expressa la nostra dessidia i el nostre detestable esperit colonitzador.

Ah, sols en Dato i en Romanones, el seu lloc-tinent, ells sabran perquè, s'obstinen en seguir creient que'l ressò de les armes és l'únic medi de guanyar-nos les simpaties dels africans.

Però Espanya, l'Espanya sensata, quasi ja sense distinció de partits, clama per a l'immediat retorn dels soldats i per a l'instauració a l'Àfrica d'una nova política més en consonancia amb els temps moderns, amb

l'esperit humanitari i amb els veritables interessos de la patria.

De poc se'n anà que'l quefe del govern no sofrís una derrota en la votació dels pressupostos d'Àfrica; el salvà en Romanones, que oïcia de perdona-vides.

El destí faci que això no torni a costar moltes vides d'ignocents, moltes llàgrimes de mares i molta tristesa i vergonya per al bon nom d'Espanya.

X. X.

Una treva

MALGRAT demanar-la els nens de les escoles, no la pactaràn, segurament, els exèrcits que's barallen. Si les vèus de les mares angoixades i els prec dels nens ignocents tinguessin de trobar ressò en els cors dels que manen, no fóra una treva la que s'acordaria sinó l'acabament definitiu de aquesta bogeria guerrera que portarà la misèria a les nacions i el desconsol a les famílies.

La treva l'observarem els mirons. De la vigília de Nadal, fins al Reis, que no ens vinguin amb notícies del front francès, ni de l'empenta russa, ni de les hassanyes dels 42 que, dit sigui de passada, s'ha comprovat que valien menys que un ió.

Si el fret del desembre apreta, ens quedarem tranquilament prop de l'escalfa-panxes, sucant neules amb el sabró vi ranci de la cullita o de la taverna, cantant alegrement les cançons de Nadal a l'unísson amb la quitxalla. ¡Ves qui's recorda en aquella hora ditxosa dels que tenen les cames enterrades fins al genoll en el fang de les trinxeres, i el cap arborat de febre i les mans gelades pel fret, esperant el moment de matar sense pietat o de caure sense esperança: ¡Ves qui pensa en les dones i els vells i les criatures que no poden pensar en la dolça nit de Nadal perquè no tenen ni llar per a celebrar-la ni alegria per a fruit-la.

No ens queda temps ni per a indignar-nos davant la guerra ni per a commoure'ns per les seves víctimes. El 22 les emocions de la grossa, el 23 la compra del gall, el 24 la *noche-buena*, el 25 l'escudella de Nadal i el gall farcit, el 26 les neules de Sant Esteve, el 27 un diumenge de lliu i un ral de purga, el 28 els Ignocents, i aixís fins als generosos Reis del calendari, passant pel cap d'any, no tenim, durant una quinzena de dies, ni cinc minuts per a dedicar als que en les vores del Iser, i en les riberes del Vistula, i als voltants del Danubi, i als Kàrpats, i a l'Alsàcia, i a mil indrets més, no tenen ni gall, ni neules, ni alegria.

La treva, els *neutrals*, ja la tenim acordada. Mentre els demés van matant-se nosaltres beurem, riurem, cantarem i *viva la Pepa!*

¡Qui tingui fret que tremoli!

JEPH DE JESPU

SONATA XXVII

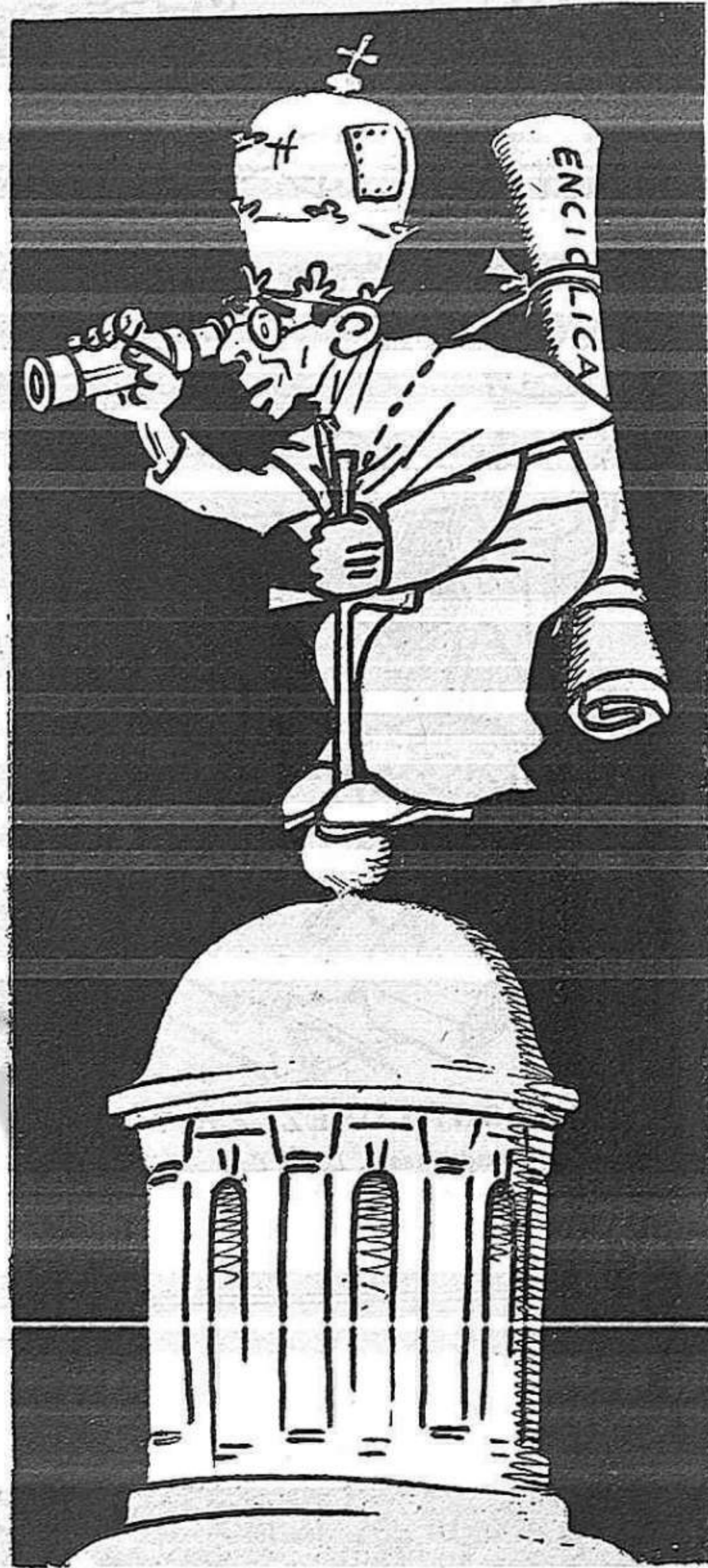
LA he vist els aparadors tots plens de dolços, de fruites i de joguines. No sé si tindran gaire venda aquest any els confiters. Els qui venen galls faran el negoci de sempre, perquè en la nostra terra s'ha d'ésser molt pobre per a no tallar el coll a un cap d'aviram en aquesta diada de Nadal. Els qui porten dol d'algun parent no deixaran per això de menjar-se'l; ara, que com hi faltará aquella alegria, serà el gall, quatre neules i una migrada barreta de turróns. Res de les xirinoles d'altre temps. Mare de Déu! Mare de Déu! Quants i quants homes somriuran amargament al venir-los al record aquesta vesprada que:

«La nit de Nadal és nit d'alegria.»

D'alegria m'has dit? De rabia, de por, de venjança, de tristesa.

Mireu, fins crec que no és Nadal demà.

El panell del Vaticà

—No hi hà ni un bel'ligerant que m'atengui ni m'escolti...
¿Cap a on me giraré per no caure de bigotis?

Diuen que quan nasqué el Crist no hi havia cap guerra en tot el món. Però desseguida varen tornar a començar-se les batuces i avui encara duren sense haver parat mai.

Durant vint segles al retornar al món el dolç Jesucrist, s'ha trobat amb guerres i guerres. Però no eren gran cosa; en canvi, ara, tinc una por de que s'espanti i que se entorni. Jo en el seu lloc ho faria.

Nois, l'Ossorio i Gallardo quina lliçada m'ha clavat an els Dato's en el Congrés. La raó a un moro; la veritat és que'ls hi ha cantat les quaranta i que ademés ha demostrat ésser molt bromista, escolteu:

«Se extraña de que el Gobierno, por todo remedio a la crisis económica del país, se le ocurra crear la Junta de Iniciativas, como si esta facultad de proponer iniciativas no fuese la obligación más indispensable y primordial de todo Gobierno.»

Es el caso—añade—como si un novio, el día de firmar su contrato de matrimonio, otorgara poderes a un amigo para la procreación.»

Se veu que en Maura li ha ensenyat de fer frases però aquest en comptes de fer-les sublimes les fa verdes. Merexeria ésser redactor del *K. D. T.* del *Papitu* o de *La Hoja de Parra*.

El que és un mano és en Lerroux, cada dia me l'estimo més. Soc molt amic amb don Romanones, eh? molt amic, eh? Sí? Doncs, ara li vento còssa. I que l'ha tocat al mig del ventre.

Però don Alvaro és un botifler i sobre tot molt patriota, al sortir de la Cambra deia als seus amics «que nunca le ha costado tanto trabajo callar como hoy, durante el primer discurso del señor Ossorio y luego mientras habló el señor Lerroux. Ha callado y está dispuesto a seguir callando, sin que nadie le haga salir de esta actitud mientras duren las presentes circunstancias.»

Ojo!, Dato. Mira que en català diem: «No't fiis de l'aigua mansa, de cà que no udoli ni de gat que no mioli», i vostès els castellans han observat que:

Este gallo que no canta algo tiene en la garganta.

Qui és aquest senyor Mas, vocal associat

que xerra tant? No sé que ho fa que entre els vocals associats sempre ne surt un que obre l'aixeta de la vèrbola i allà va, que trona.

Sabeu quin efecte me fan aquestes reunions de associats i regidors? Doncs, que els primers fan oposicions a sacrificar-se pel bé de la ciutat com els primers ho estan fent.

I ara me'n vaig a comprar un meló valencià que ja tinc encarregat.
Ep! tu! cobra.

MORITZ XV

ESPURNES

El pavo republicano!...
Qui se'n recorda a hores d'ara d'aquell pavo famosíssim que tant temps vam tenir en dança? No. Aquell pavo ja no és moda. El que avui té gran demanda és el pavo cucològic amanit amb «cobraicalla».

—Pam, pam, pam!
La pobre mare corre a obrir la porta, i veu a un subjecte molt correcte que li presenta un paper.
—Es la dècima?... Mil gracies!
—Ai, no, senyora!
—Doncs què és?
—Que'l seu noi ingressa en files el dia 10 de janer.

Ja s'ha acabat la broma, ja s'ha acabat la farsa... Sabeu la gran notícia? Les Corts estan tancades. Per fi ens trobarem lliures de les insulses *latas* dels galls parlamentaris. Les Corts estan tancades. Oh, encantador silenci! Oh, deliciosa calma! Quin goig, el poguer dir-nos: Les Corts estan tancades!...

Ironies de la vida. Aquí, xuclant una breva, pel mig mateix de la Rambla, mirant a dreta i a esquerra, passa un senyor regidor amb molta prossopopeia, traginant un gran paquet de turrons de totes menes. Allà, en canvi, adolorida, escorrent-se per l'acera per a evitar que la gent profani la seva pena, passa una pobre família que va vestida de negre i plora sense consol per culpa de... etc., etc.

—I lo de les canyerries, com està?
—Per ara, bé. Discutint-se cada tarde si seran ferro o ciment.
—Però, no van dir fa dies que això ja era assumpte llest i que fins la Junta tècnica tenia el pressupost fet?
—I era veritat que'l tenia; però, sab què succeeix?
Que, com que la qüestió és d'aigua, se li han mullat els papers.

—Aleluia!... Ja és fóra l'epidemia!—
criden quatre ignocents.
—I bé—dic jo.—
Què'n treurem de que ja no hi hagi tifus, si encara queden tots els regidors?

Dijous marxarà l'any vell, divendres vindrà l'any nou; mentres l'un, trist, farà l'ànec, l'altre sortirà de l'ou.
Enigmàtic nou-cents quinze, sabs què creu, de tu, la gent? Que seràs com el catorze, però un xiquet més dolent.

C. GUMÀ

Estats forts i Estats de força

L'Alemanya és un Estat que posseix una força enorme. Mes posseir la força no vol dir posseir la fortitut. Un *home fort* és una cosa, un *home de força* n'és una altra. Anàlogament, un *Estat de força* no és sempre un *Estat fort*.

Hi ha en la fortitut un aspecte moral i un aspecte estètic. Un *home* i un *Estat forts* són, alhora, sans i bells. Un *home* i un *Estat de força* poden estar mancats de sanitat moral i de bellesa. Les accions de la força brutal són males accions i són, ademés, accions lletges.

Aquesta fortitut moral i bella que ha de posseir l'Estat, no la posseix pas l'Imperi germànic dels nostres dies. La seva evolució ràpida i meravellosa ha dut, en el domini ideal tudesc, no un desplegament gradual, proporcional, harmònic, sinó una monstruosa creixença sobtada.

L'ambició i el poder polític de l'Anglaterra han seguit, en l'avançar lent de les centúries, un desplegament normal i savi. L'Alemanya imperial ha sigut un Estat que porta pressa; ha intentat forçar el curs de l'història; ha volgut que els anys vecessin els segles. Es el model de l'Estat arrivista. La seva ambició i el seu poder polític han sofert una hipertrofia patològica. Sentint el daler furiós de pujar dalt de tot, d'assolir les màximes alçaries, en sa correguda folia trepitja sovint els més purs valors humans. Prescindeix massa de la justícia. I la justícia, absent de l'ideal imperialista alemany, ha pres venjança. Per haver exilat la justícia, s'ha corcat el fonament mateix del colossal edifici. I l'Estat de força no ha pogut esdevenir Estat fort. En una de les seves precuques cordials al poble anglès, ha dit Lloyd George: «L'injustícia enfebleix el cor de les nacions». Germania té el cor dur. Tenir el cor dur no és tenir el cor fort.

L'injustícia del règim alemany a la Polònia prussiana, a l'Eslesvig i a l'Alsàcia-Lorena, l'injustícia de tota la seva política exterior, han enfeblit l'Imperi. Tantes terres, tants homes com la Prússia ha conquerit, no li han servit per a conquerir una sola ànima, un sol amor. Ens sembla sentir el crit d'aquell diputat de la Polònia al Landtag prussià: «Els alemanys ens ho han pres tot: la patria, la llengua, la terra, la casa.

Ara volen el nostre cor, el nostre cor polonès. Doncs no l'haureu mai!».

I és que l'ànima i l'amor dels homes no's conquereixen per la Força, sinó per la Gràcia. La Força lliga amb ferros i cordes, amb cadenes feixugues i lleis feixugues. La Gràcia lliga amb una cinta amable i hàbil, mitjançant l'atracció de la voluntat.

En la llur política exterior, l'Anglaterra i la França han empleat certament la Força; però no per sistema, ni com un mitjà permanent de dominació. En l'ús de la Força les dugues grans potències d'Occident, han deixat intervals amples, durant el quals han usat llargament i fructíferament de la Gràcia. I per ella han conquerit i consolidat nous dominis territorials i espirituals.

L'Anglaterra, especialment, ha creat en ses colònies ço que podríem anomenar, paradoxalment, els *súbdits lliures*. Hi ha en sa història, és cert, clapes de pecat. També les tenen en llur vida els varons justos. No hi ha Estats purs. Tots han pecat una vegada o altra en el decurs turbulent de l'història. Però una idea sectrüa ha guiat l'Anglaterra i la França i les ha fetes ço que són: terres de llibertat, irradiadores de llibertat. Terres d'imperialisme, en el bon sentit polític del mot. Imperialisme és poder de civilització estès més enllà dels límits estrictes de l'Estat; és, segons la justa definició d'en Josep Carner en son article *L'imperi del món*, un poder moderador exercit damunt la societat de les nacions, inconstituïda encara. No coincideix exactament aquest concepte amb el concepte de l'imperialisme chamberlainià. Mr. Chamberlain va estar a punt de transformar el tradicional imperialisme britànic en una cosa igual a l'aspere afany absorbent de l'Alemanya. El perill és passat i avui l'imperialisme britànic ha arribat a la seva més humana i noble concepció. Deia temps enrera una revista anglesa que aquest imperialisme no és imperialisme. No ho és tal com entén el mot el gros públic i tal com l'entén l'Alemanya. L'idea imperial anglesa equival a l'idea intervencionista, socialista.

Per això Lloyd George predica temps hà el seu nou evangeli de l'imperialisme social. Si l'Alemanya és un exemple d'Estat de força, l'Anglaterra és un exemple d'Estat fort.

A. ROVIRA I VIRGILI

LA GUERRA

Sembla que en el teatre occidental de la guerra els aliats comencen a desenrotllar la seva anunciada ofensiva, aquella ofensiva prudent, metòdica, segura, lenta però constant, que en Joffre preconitza com la clau de la reconquesta de les terres belgues i franceses que avui ocupen els teutons.

Dels darrers *partes* oficials se'n desprenen avenços generals molt més importants que els senyalats fins ara. El moviment sigüé iniciat entre Ipres i el mar. Al llarg del canal els alemanys han sigut foragitats de les seves trinxeres per l'acció de nombroses embarcacions proveïdes d'ametralladores i canons lleugers, ajudats per la cooperació de l'escuadra anglesa i de tota l'artilleria dels aliats. L'èxit és ben remarcable com ho demostra que ja el divendres passat haguessin caigut en poder dels anglesos i francesos les poblacions de Sombaerayde, Sant Eloi i Guillebeck, aixís com la granja de Groote Mambrug en la confluència de tres camins de gran importància estratègica.

Més tart les noves que ens arriben de l'Estat Major francès indiquen altres avenços i, sobre tot, remarquen d'una manera especial, que tots els llocs guanyats són mantinguts a pesar dels furiosos contra-atacs de l'enemic.

S'avança en ferm, fortificant les posicions conquerides i molestant amb l'artilleria grossa, recent vinguda al camp d'operacions, les trinxeres i bateries dels alemanys qui, debilitats, no tenen ni l'energia ni el braó del principi, i sols logren, a copia de grans sacrificis, retardar un poc la seva definitiva desmoralització.

Per a fer-se passar la rabia no troben més medi, que emprendre sobtades irrupcions a les costes angleses bombejant ciutats obertes i destruint cases i matant paisans, dones i criatures sense cap avantatge estratègica, ni cap motiu justificat.

Aixís uns quants creuers lleugers—els més lleugers perquè puguin fugir més depressa si vé el cas—han disparat els seus canons contra Hartlepool, Hartlepool occidental, Whitby i Scarborough. Aquesta no és pas una acció de guerra, és un acte de gosadía fàcil, que ha acabat de concitar contra els teutons l'antipatia dels

països neutrals. Es compren que es volguessin rescabalar d'alguna manera de la perdua de quatre dels seus millors creuers en aigües de l'Atlàntic, però fins aixís podien abstenir-se de destruir esglésies i convents, joies antigues, com han fet en els punts citats.

D'orient no se sab res en definitiva. Sembla que els russos esperen reforços per a vèncer del tot la resistència que nous contingents de tropes alemanyes i austriagues, els hi oposen.

A Przemysl la guarnició ha intentat una sortida malaventurada. El seti de Cracovia segueix i per lo tant la pilota, malgrat les grans victòries que el Gran Estat Major alemany ens conta, continua penjada.

Lo que està fóra de dubte és que els servis estan de bell nou a les portes de Serajevo.

L'hassanya del submarí anglès B-11 ficant-se an els Dardanel, passant per sota cinc cadenes de mines i firant a fons l'acuirassat turc *Messudiyeh* és un altre dels petits èxits que aquesta setmana podem apuntar en el *haber* dels aliats. Bon fi d'any.

REPICS

Luna de les famoses sessions celebrades a última hora i a corre-cuita, el Congrés ha aprovat el pressupost especial del Marroc; pressupost de tan extraordinària importància, que ell sol representa la permanència al nord d'Àfrica d'un exèrcit de 80,000 homes i un gasto de 200 mil·lions.

Doncs bé, per a que's vegi la serietat amb que'l nostre Parlament resol assumptes de tanta magnitud, bastarà fer observar que'l pressupost del Marroc, amb els seus 200 mil·lions i els seus 80,000 homes, va ésser convertit en llei per 72 tristos diputats que votaren en pro, enfront de 32 que varen votar en contra. Total de diputats presents, 104.

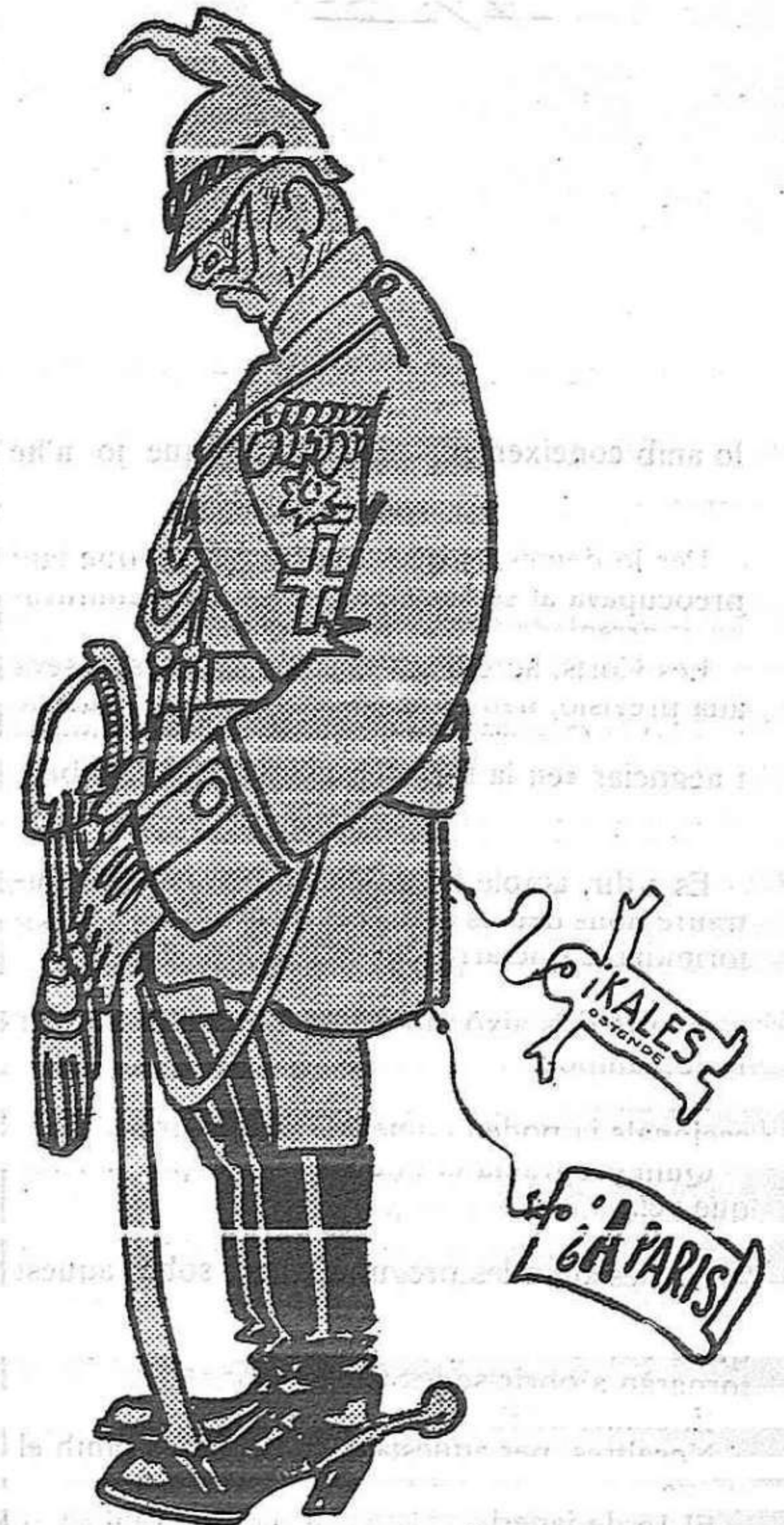
Tenint en compte que'l Congrés se compón d'uns 400 representants, el contribuient, davant d'aquests d'atos eloqüentíssims, es pregunta:

—Què feien els pares de la patria en aquells moments? ¿On eren els altres 300 diputats, que varen faltar a una votació en la que tal volta es decidia la sort d'Espanya?

Amb raó podria aplicar-se als nostres lleisladors, sense canviar-hi ni una lletra, lo que'l periodista i diputat Henri Maret deia un dia del Parlament de França:

—Us asseguro que tenim una manera de fer lleis que n'hi hà per a morir-se de riure. I par-

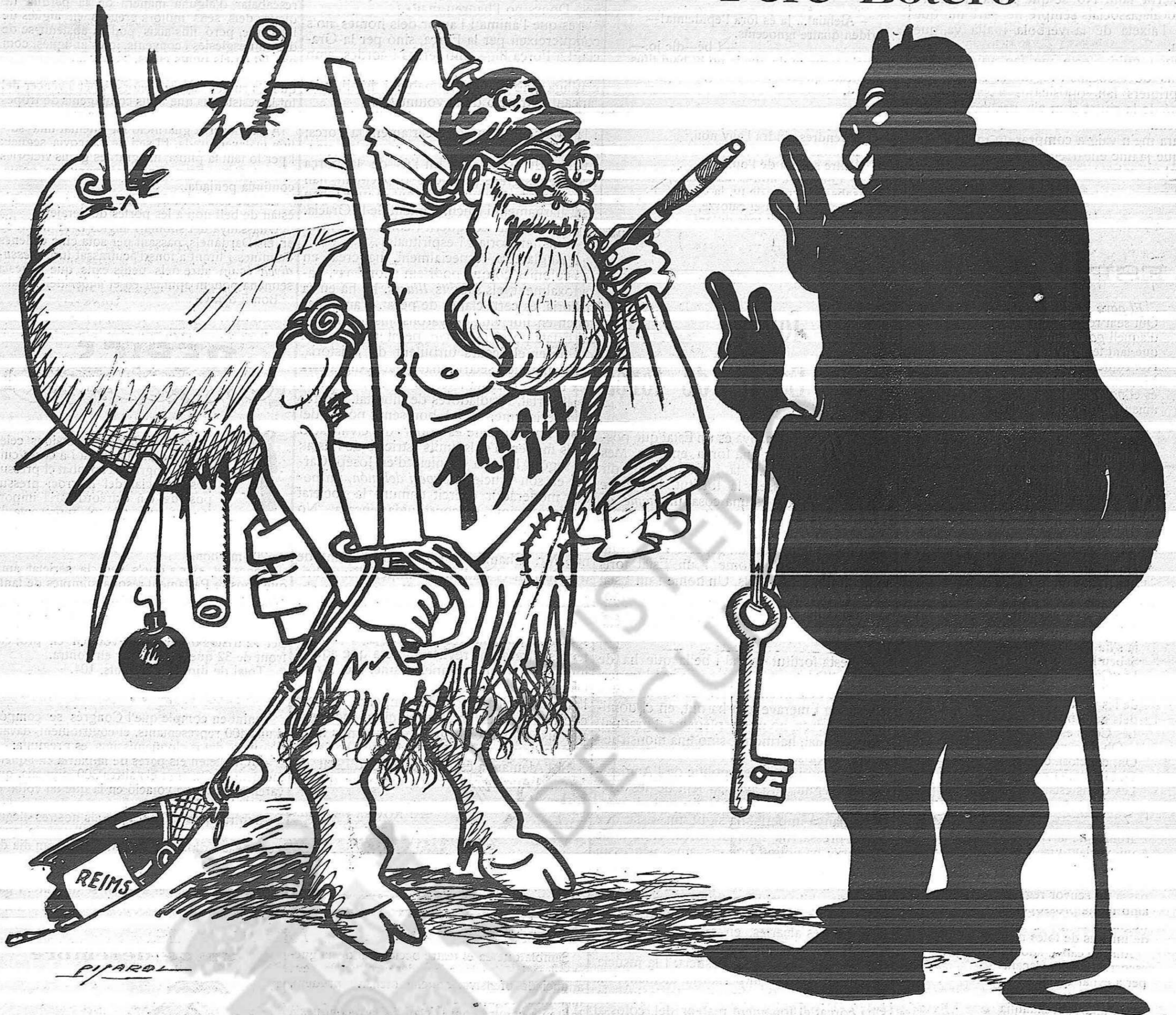
28 de desembre

- Les llufes!

Ja ha sortit!
Es ven per tot arreu!
ALMANAC
La Campana de Gràcia
per a 1915
Un tomo 8.º ple de dibuixos
DOS RALS

A les portes de càn Pere Botero

—A on và vostè?
 —Home!... Al Infern!... No van al Infern els dolents?
 —Veurà... entre poc i massa!

lo amb coneixement de causa, perquè jo n'he fet de lleis».

Per lo demés, la qüestió econòmica, que tant preocupava al senyor Dato, ja està definitivament arreglada.

Les Corts, acreditant una vegada més la seva alta previsió, han aprovat una llei, en virtut de la qual el Govern queda autoritzat per a emetre i negociar «en la forma que millor li sembli», *Deuda interior del Estado o del Tesoro por las cantidades necesarias.*

Es a dir, ample i completa llibertat per a contraure nous deutes i augmentar més i més el gep formidable que arrocega la pobre nació.

Qui les pagarà després aquestes trampes?

A les Corts això no les amoina. I al senyor Dato, tampoc.

Els aficionats als espectacles terrorífics i sensacionals ja poden començar a amanir-se.

Quin programa el que's prepara per a l'any que vé...

Comiesiam a ies preguntes que sobre aquest punt s'han fet alguns diputats, ha assegurat el quefe del Govern que'l dia 15 del vinent janer tornaran a obrir-se les Corts.

El comte de Romanones diu que no ho creu. Nosaltres, per aquesta vegada, votem amb el comte.

El 15 de janer!...

El 30 de febrer, pot-ser sí.

Profecies de coix.

Segons el comte de Romanones, l'actual Govern espanyol no durarà més de lo que durí la guerra.

Menos mall!—deu haver dit en Dato al sapiguer-ho.

Efectivament, si el comte fós profeta, ara els pobres podrien exclamar:

—Tinguessim un pa que durés tant com el govern de'n Dato!

El dia 3 del pròxim janer hi haurà consell general de l'«Unió Catalanista».

Tots els representants es reuniran al *Olimpo*. Que'ls déus del temple els donguin bon seny i bona inspiració.

Els requetés d'aquí han enviat una representació a les festes tradicionalistes de Pamplona. Pamplona? Pamplina!

A la Sagrada Família ja han acabat els quartos. Com que'ls devots no volen afluixar la mosca, les obres se suspendran per una eternitat.

—Tan-se-va!—diràn els carques. —Així com així, que'n treiem d'ajudar a alçar temples, si els nostres amics, els alemanys, ajuden a enderrocar-los?

El generalíssim Joffre ha dit, en una intervui amb un periodista:

—«Quan sento parlar català, sembla que'm parlin amb el llenguatge de l'ànima.»
 Això no fa guerrero, diràn els Clodoaldos.
 Però això és digne d'un bon patriota, sigui com vulga.

Llegeixo:
 «En el centre maurista «Nueva Acción» hi donarà una conferencia política don Emili Sucarrat.»
 No pas jo que vagi a escoltar-la.
 La fortor de sucarrat no m'agrada.

Els excursionistes de la Defensa Social celebraran enguany la «missa del gall» al Tibidabo. Els altres anys me sembla que hi anaven més lluny.
 Ara estem de crisis i és qüestió que la festa no resulti massa cara.
 De modo que enguany, ben mirat, no arribarà a «missa del gall». Serà la missa del pollastret.

Llició de finances:
 —Qui va ésser, segons vostè, el més gran financier que registra l'història?
 —Noé.
 —Noé?... Per què?
 —Perquè va ésser l'únic que sapigué surar mentres tot-hom es liquidava.

La vinent setmana
 dia 2 de janer de 1915

Número extraordinari
 DE

LA CAMPANA
 DE GRACIA

Any nou i la Guerra

Vuit planes Dèu cèntims

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
 Tinta Ch. Lorilleux y C.